

PODSTAWY ZARZĄDZANIA I ZFDL, sem. 1.

EWOLUCJA NAUK O ZARZĄDZANIU (CZĘŚĆ 1): SZKOŁA KLASYCZNA

dr inż. Marzena Jankowska-Mihułowicz

e-mail: mjanko@prz.edu.pl

<https://mjanko.v.prz.edu.pl>

Budynek „Arcus”, p. 418

Tel. 17-86-51-798

**„Historia biznesu pozwala nam
przyjrzeć się temu,
w czym mieliśmy rację i, co ważniejsze,
może pomóc nam ponownie mieć rację”**

[Alfred Chandler, historyk]

**PREKURSORZY (PIONIERZY)
NAUK O ZARZĄDZANIU
★ XIX WIEK ★**

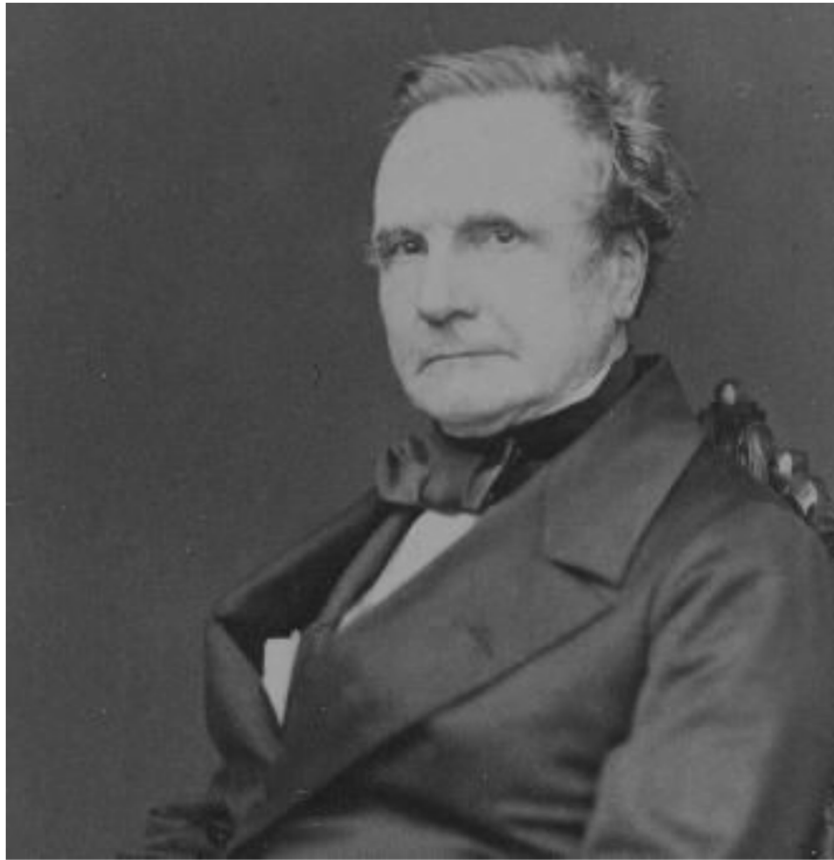
- **Robert Owen (1771-1858) – WB**
- **Charles Babbage (1792-1871) – WB**

ROBERT OWEN (1771-1858) – WB

- ❑ **przemysłowiec, kierownik kilku przędzalni w New Lanark, w Szkocji**
- ❑ **reformator dążący do poprawy warunków pracy**
- ❑ **znalazł naśladowców dopiero kilkadziesiąt lat później w szkole behawioralnej**

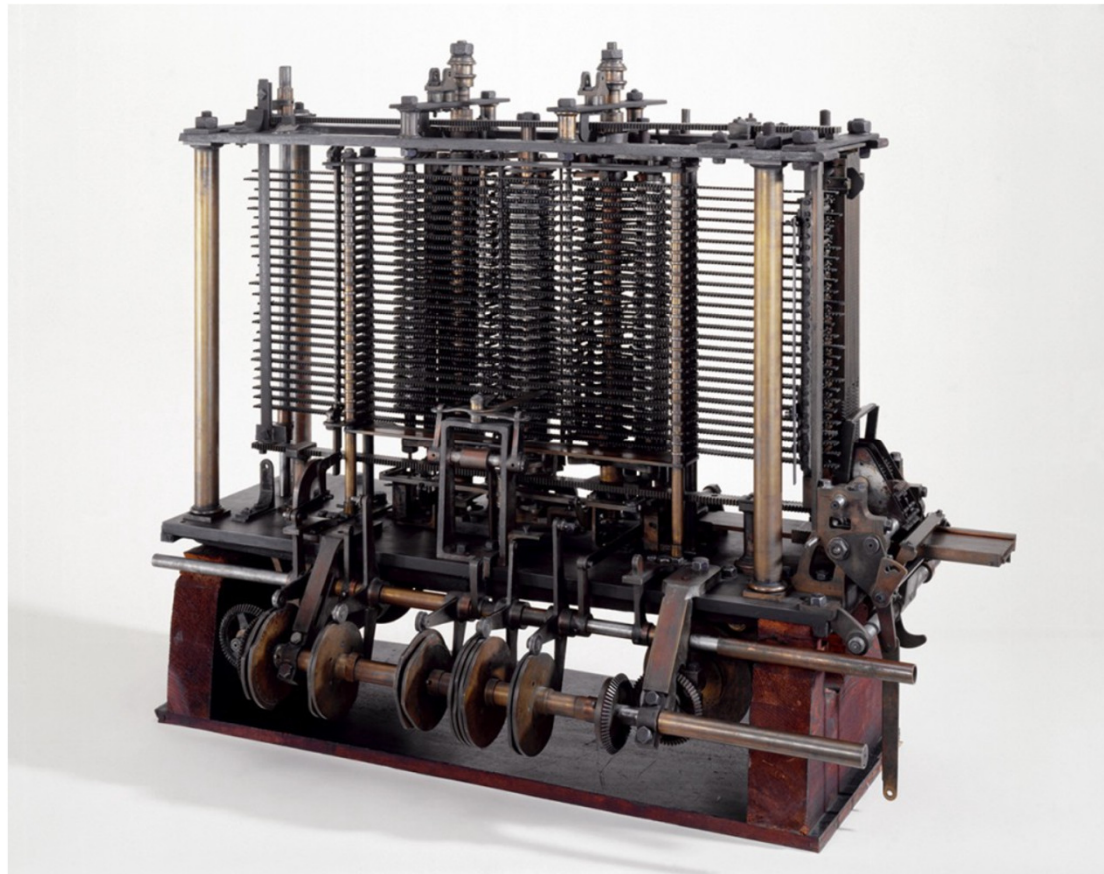
CHARLES BABBAGE (1792-1871) – WB (1)

- ❑ „ojciec informatyki” – konstruktor mechaniczn. maszyn liczących
- ❑ zwolennik podziału pracy (specjalizacji)
- ❑ dążył do zwiększenia wydajności i efektywn. pracy oraz produkcji w fabrykach
- ❑ pionier szkół klasycznej i ilościowej

CHARLES BABBAGE (1792-1871) – WB (2)

Kalkulator mechaniczny

**SZKOŁA NAUKOWEJ ORGANIZACJI PRACY
NAUKOWE ZARZĄDZANIE
★ PRZEŁOM WIEKÓW XIX/XX ★**

**KIERUNEK TECHNOLOGICZNY
(FIZJOLOGICZNY, PRZEMYSŁOWY)
NURT PRZEMYSŁOWO-INŻYNIERSKI**

- **Frederick Winslow Taylor (1856-1915) – USA**
- **Henri Louis Le Châtelier (1850-1936) – Francja**
- **Karol Adamiecki (1866-1933) – Polska**
- **Henry Laurence Gantt (1861-1919) – USA**
- **Frank Bunker Gilbreth (1868-1924)
i Lillian M. Gilbreth (1878-1972) – USA**
- **Harrington Emerson (1853-1931) – USA**
- **Henry Ford (1863-1947) – USA**

FREDERICK WINSLOW TAYLOR (1856-1915) – USA

- „ojciec naukowego zarządzania”
- autor czterech zasad naukowego zarządzania
- inżynier, wynalazca stali szybko tnącej i młota parowego
- autor systemu kartek
- autor systemu zróżnicowanych stawek akordowych

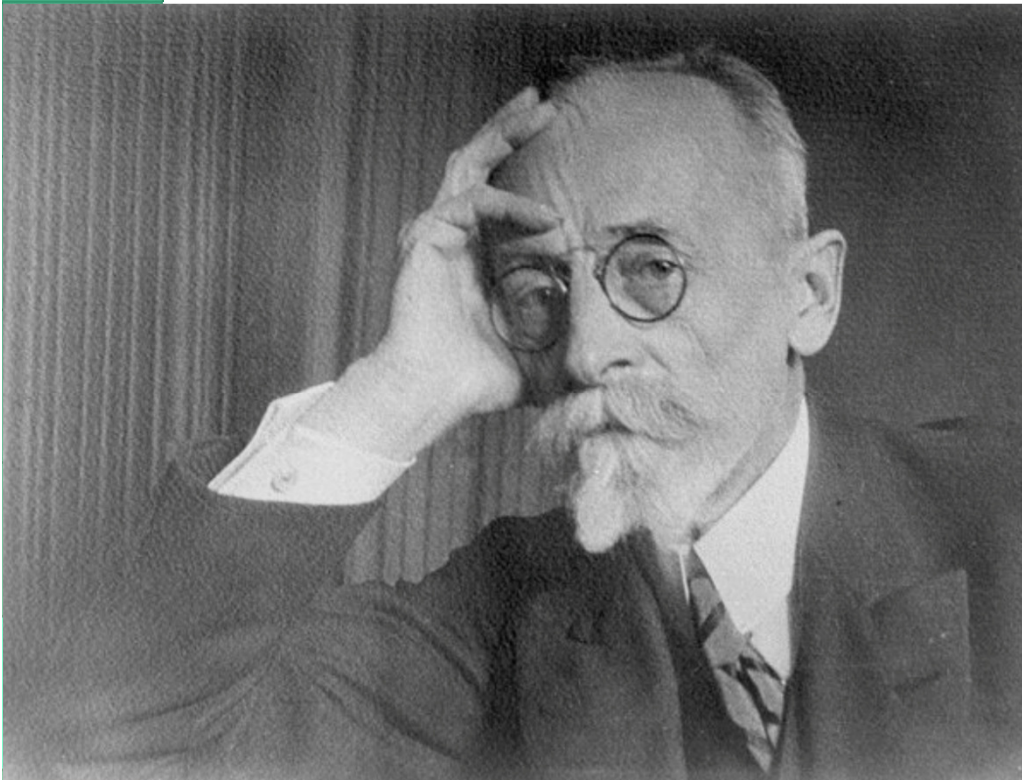

HENRI LOUIS LE CHÂTELIER (1850-1936) – FRANCJA

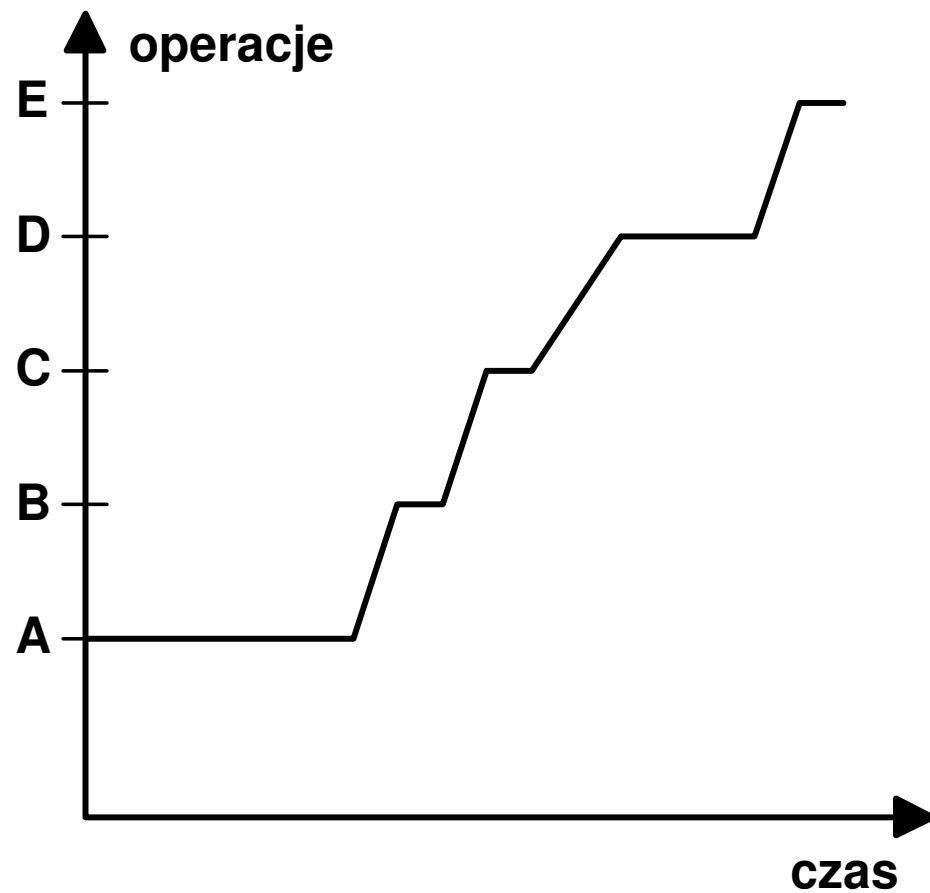
- ❑ autor pięcioletniego cyklu organizacyjnego (cyklu działania zorganizowanego)
- ❑ autor zasady przekory (zasady równowagi, zasady bezwładności, zasady Le Châteliiera)
- ❑ popularyzator prac F.W. Taylora w Europie

KAROL ADAMIECKI (1866-1933) – POLSKA (1)

- ❑ autor prawa inercji przyzwyczajień, inaczej prawo przeciwdziałania (interpretacja zasady przekory)
- ❑ autor praw harmonii: doboru, działania i duchowej
- ❑ autor harmonogramu

KAROL ADAMIECKI (1866-1933) – POLSKA (2)

Harmonogram Adamieckiego

HENRY LAURENCE GANTT (1861-1919) – USA

- ❑ inżynier, dyrektor Simons Rolling Company, asystent i kontynuator prac Taylora
- ❑ autor harmonogramu opracowanego dla firmy Bethlehem Steel i pierwszej publikacji harmonogramu
- ❑ autor wykresów słupkowych (kontrola wykonania planu, zasada jawności oceny pracy)

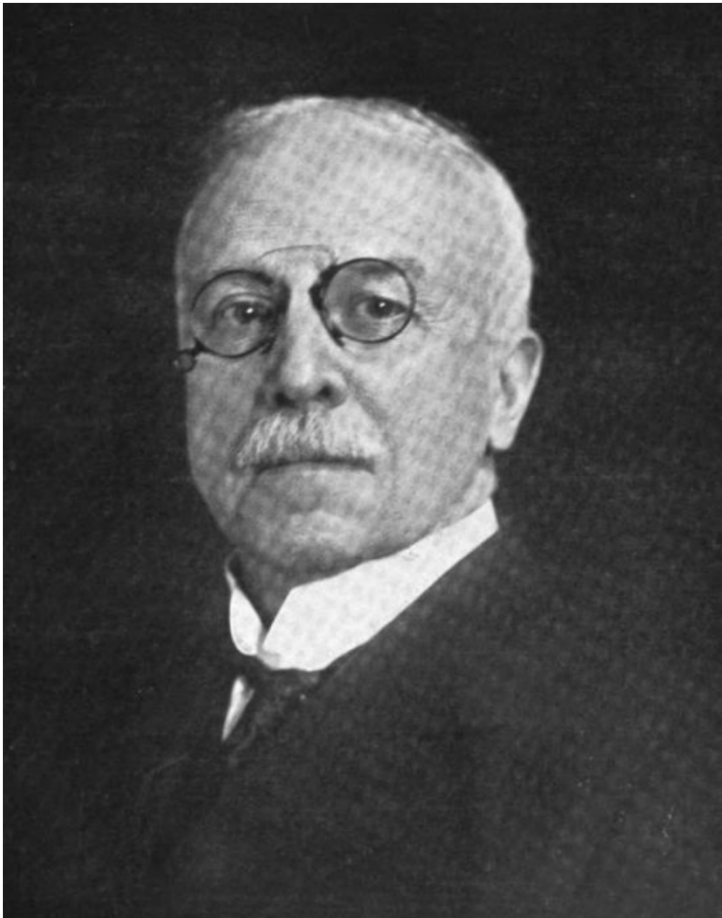
FRANK BUNKER GILBRETH (1868-1924) – USA

LILLIAN M. GILBRETH (1878-1972) – USA

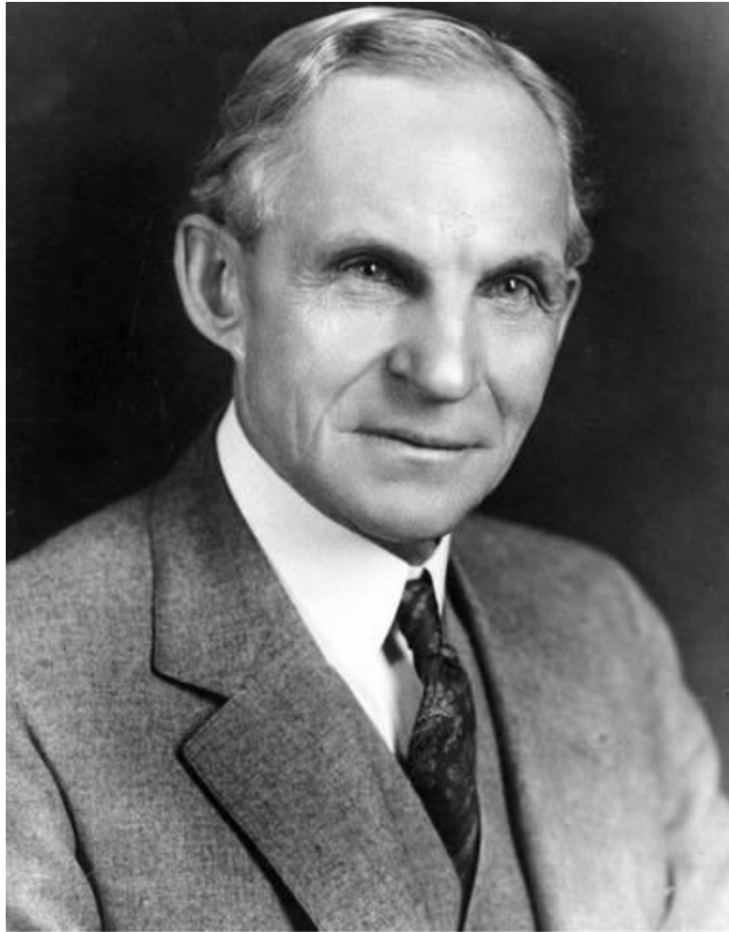
- F. Gilbreth opracował metodę cyklograficzną i dokonał ulepszeń organizacyjno-technicznych na stanowisku murarza**
- Gilbrethowie opracowali system klasyfikacyjny 17 podstawowych ruchów rąk robotnika i trójpozycyjny plan awansów**

HARRINGTON EMERSON (1853-1931) – USA

- ❑ „kapłan naukowego zarządzania”
- ❑ podstawowe znaczenie dla zarządzania miał według niego wzrost efektywności
- ❑ opracował 12 zasad efektywności (wydajności)

HENRY FORD (1863- 1947) – USA

- ❑ „ apostoł masowej produkcji”
- ❑ założyciel w 1903 r. Ford Motor Company
- ❑ autor modelu T – samochodu dla mas – wraz ze wzrostem produkcji malała cena pojazdu i w 1939 r. wyniosła 57 dniówek robotnika

SZKOŁA KLASYCZNEJ TEORII ORGANIZACJI
★ PRZEŁOM WIEKÓW XIX/XX ★

KIERUNEK ADMINISTRACYJNY
NURT UNIWERSALISTYCZNY

- **Henri Fayol (1841-1925) – Francja**
- **Max Weber (1864-1920) – Niemcy**
- **Edwin Hauswald (1868-1942) – Polska**

HENRI FAYOL (1841-1925) – FRANCJA

- twierdził, że każdy może nauczyć się bycia kierownikiem
- autor 14 zasad zarządzania
- autor podziału czynności przedsiębiorstwa (funkcje administracyjne zwane są dziś funkcjami zarządzania lub funkcjami kierowniczymi)
- autor piramidy uzdolnień

MAX WEBER (1864-1920) – NIEMCY

- ❑ autor trzech idealnych typów władzy: charyzmatycznej, tradycyjnej i racjonalnej (legalnej)
- ❑ autor koncepcji biurokracji jako „idealnego typu organizacji”; założenia dotyczące biurokracji są przydatne w wielu współczesnych organizacjach

EDWIN HAUSWALD (1868-1942) – POLSKA

- ❑ zmodyfikował tablicę uzdolnień Fayola (dodał umiejętności: administracyjno-ubezpieczeniowe, techniczne i kupieckie)
- ❑ zmodyfikował organizację studiów na Politechnice Lwowskiej – postulaty: zwiększyć liczbę zajęć praktycznych, wykłady do wyboru, skrócić czas studiów

SZKOŁA KLASYCZNA

NAUK O ZARZĄDZANIU

A

★ WSPÓŁCZESNOŚĆ ★

?

DZIĘKUJĘ ZA UWAGĘ

PROSZĘ O PYTANIA

dr inż. Marzena Jankowska-Mihułowicz
mjanko@prz.edu.pl

**POLITECHNIKA
RZESZOWSKA**
im. IGNACEGO ŁUKASIEWICZA

**WYDZIAŁ
ZARZĄDZANIA**
POLITECHNIKI RZESZOWSKIEJ